

Ξενάγηση στον πολιτισμό. Η πόλη μου και η γειτονιά μου: από το Μαρούσι στην Τήλο.

ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Λιβάδια

Ο νεότερος οικισμός, χτισμένος στην κοιλάδα που σχηματίζεται ανάμεσα στο όρος Βουνό (280 μ. υψ.) και το όρος Γέρων (387 μ. υψ.). Άρχισε να παίρνει μορφή το 1965 και έχει ήδη κηρυχθεί παραδοσιακός. Το βλέμμα προσελκύεται από το καλοδιατηρημένο Κυβερνείο, κτίριο που θυμίζει την αρχιτεκτονική της Ιταλοκρατίας στα Δωδεκάνησα (1912 – 1947), σήμερα Αστυνομικός Σταθμός.

Μικρό χωριό

Ένας κάποτε εύρωστος, πετρόχτιστος οικισμός, χτισμένος αμφιθεατρικά στην πλαγιά του ξεροπόταμου Αρνού. Ίχνη κατοίκησης τουλάχιστον από τον 14ο αιώνα μας παρέχουν τα εκκλησάκια της Αγίας Ελέσας του Προδρόμου και ο ναός του Σωτήρα, εντός του οποίου υπάρχει χάραγμα με χρονολογία 1480. Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο σιγά - σιγά κατοικήθηκαν τα Λιβάδια και το Μικρό Χωριό ερημώθηκε.

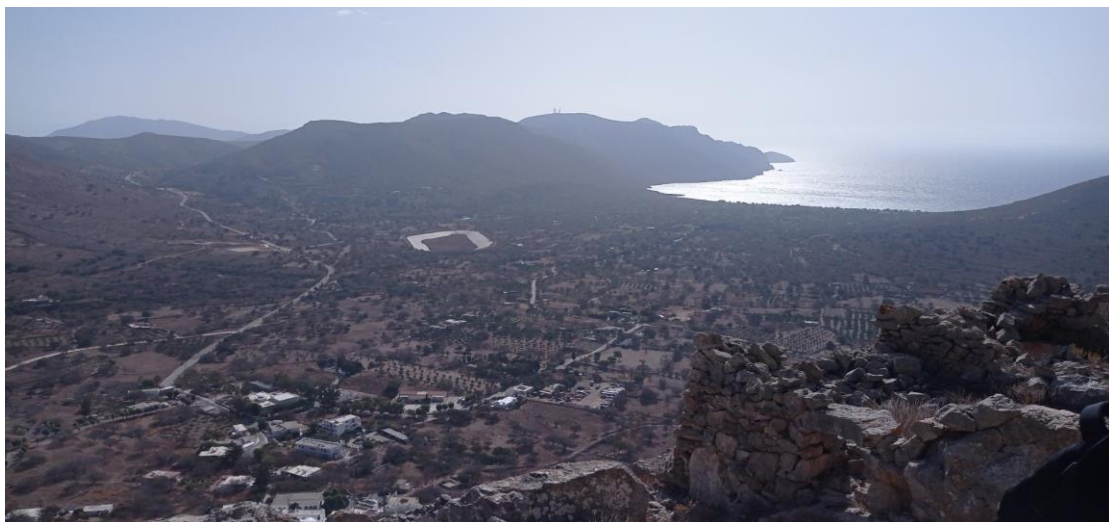

Μεγάλο Χωριό

Χαρακτηρισμένος ως παραδοσιακός, ο οικισμός είναι η πρωτεύουσα του νησιού, χτισμένος αμφιθεατρικά στη δυτική πλαγιά του βουνού του Αγίου Στεφάνου, σχεδόν στην ίδια θέση με τον αρχαίο οικισμό της Τήλου. Τον οικισμό περιέβαλλε αρχαία οχύρωση, η οικοδόμηση της οποίας τοποθετείται στο πρώτο μισό του 4ου π. Χ. αιώνα. Αυτή αποτελείται από μεγάλους λαξευτούς ογκόλιθους, εντυπωσιακό τμήμα των οποίων σώζεται σε καλή κατάσταση πίσω από την εκκλησιά του Ταξιάρχη με ύψος 5 μ. Στην κορυφή του λόφου του Μεγάλου Χωριού δεσπόζει η αρχαία οχυρωμένη ακρόπολη, όπου βρισκόταν ο ναός του Διός Πολιέως και της Αθηνάς Πολιάδος, ο οποίος καλύφθηκε από τον ναό των Ταξιάρχων. Το μεσαιωνικό κάστρο είναι το μεγαλύτερο και καλύτερα διατηρημένο από τα επτά του νησιού. Ανηφορίζοντας προς αυτό, στην ανατολική πλευρά του απότομου λόφου, βρίσκεται

σκαρφαλωμένος ο αρχαίος οικισμός του νησιού. Πλησιάζοντας είναι ορατοί οι μεγάλοι λαξευτοί ογκόλιθοι της οχύρωσής του, άλλοι συνδεδεμένοι με ασβέστη και άλλοι ξερολιθιά. Τα σπίτια του οικισμού διέθεταν δεξαμενές για τη συλλογή του βρόχινου νερού. Πρόσφατη έρευνα έδειξε ότι η διαμόρφωσή τους ανάγεται στα αρχαϊκά και όχι στα ελληνιστικά χρόνια. Ο οικισμός, αθέατος από τη θάλασσα, διέθετε δύο ασφαλή λιμάνια, της Ερίστου και του Αγίου Αντωνίου - στο δεύτερο έχουν εντοπιστεί λείψανα αρχαίων λιμενικών εγκαταστάσεων. Στο εσωτερικό του κάστρου σώζονται λιγοστά λείψανα αρχαίων και βυζαντινών κτισμάτων, δεξαμενές νερού και μισοερειπωμένη η εκκλησιά του Ταξιάρχη, κτίσμα του 14ου αιώνα.

Άγιος Αντώνιος

Ο πιο απομακρυσμένος από το λιμάνι οικισμός είναι του Αγίου Αντωνίου (8.610 μ.). Σε συγκεκριμένο σημείο του κόλπου του έχουν ανακαλυφθεί ανθρώπινα λείψανα που προέρχονται από βυζαντινό νεκροταφείο. Στους αιώνες που μεσολάβησαν η στάθμη της θάλασσας ανέβηκε και από τις διεργασίες συγκόλλησης που έγιναν τα κατάλοιπα παραμένουν έγκλειστα στα πετρώματα της ακρογιαλιάς (ψαμμίτες των beach rocks ή ψηφιδοπαγείς αιγιαλοί).